

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Δ' Αριθ. 283

Διευθυντής: Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 26 Αυγούστου 1926

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΡΧΗ ΑΛΛΗΣ

Από της παρελθούσης Κυριακής επήρσαν ο Στρατηγός Παγκάλος να κυβερνήσει την Ελλάδα, ως υπαρκτός ρυθμιστής του πολιτεύματος και από πανισχύρου και καί λαοπροδότης και μεγάλου δικτάτορος μετεβλήθη ήδη εις μέγαν υπόδικον. Αντ'αυτού νέος Θεός έπεφάνη εν Ελλάδι: ο Στρατηγός Κωνδύλης. Στρατηγός ο δέκα άπελθών, δι' της δυνάμεως του Στρατού Στρατηγός και ο έπελθών, δι' της αυτής Δυνάμεως.

Εάτω, λοιπόν, ο Παγκάλος και ζήτω ο Κωνδύλης! Από του 1909 κυριεύει κτικώς η Ελλάς στρατοκρατείται.

Ο Στρατός έφερε τον Ηε νιζέλον. Ο Στρατός εξέδειξε τον θαυμάσιον Κωνσταντίνον και διάδοχόν του Γεώργιον.

Ο Στρατός έφερε την Δ' Εθνοσυνέλευσιν της 16ης Δεκεμβρίου 1923, ο Στρατός έφερε και τον κατ'αυτήν της Παγκάλου και ο Στρατός έφερε χθές τον Κωνδύλην.

Και όταν λέγομεν: «Ο Στρατός...» πρέπει να εννοώμεν μίαν δυνάμιν άξιωματικών, οι όποιοι μαχόντες ενάφικαν ενέπαναστάσεις εναντίον κατένεργον εναντίον όμάς του Στρατού και του Λαού, και ο κυρίως Στρατός ύπακουει, ο Λαός κύπτει και προσκυνεί την εκάστητε νέαν πολιτικάν του «Εθνους Θεότητος».

Ημερίς, άνέκαθεν άνήκοντες εις την Αντιθετικήν Παράταξιν, δένύπηρέχημεν παδοί ούδεμιός Έπαναστάσεως από του 1909 και έντεϋθεν, αλλά και ούδεμίσιν των Έπαναστάσεων τούτων έπυλεμήσαμεν, διότι πόλεμος κατά μίξ έπαναστάσεως σημαίνει έμφύλιον πόλεμον, και ο Έμφύλιος Πόλεμος είναι ο άπαισιώτερος των Πολέμων.

Η μόνη Έπαναστάσις, ή τις μάς ένεθουσίασεν είναι ή Έπαναστάσις του Στρατηγού Παγκάλου εις τό πλεονρόν της όποιας ετάχθημεν εύθους ές άρχής. Αιδη ή Έπαναστάσις του Παγκάλου έξέλιπε και άντ' αϋτής έχομεν σήμερα την Ένανάστασιν του Στρατηγού Κωνδύ-

λη, επανγγελήμενην έλευθερίας, και άνεπηρεάστους εκ λογής, πολιτικόν όμαχότητά, άναστήλωσιν των πολιτικών έλευθεριών του Λαού κλπ. Εκτός μίξ ήλθε και ή Έπαναστάσις αϋτή με τας καλώς της επανγγελίας, εύχόμεθα δε από καρδιάς να ιδώμεν πρηνήν οπισθιμένην τας επανγγελίας του νέου Δικτάτορος Στρατηγού, και ή Έπαναστάσις αϋτή να είναι ή.....τελευταία, ν' άποχωρήσει ειλικρινώς ο Στρατός εις τή στρατιωτικήν καί του Έργα και ν' άφείη ή Δικτατορία της Ελλάδος εις εκείνους, ους θά εκλέγη ή Ελληνική Λαός, μακρόν πάσης στρατιωτικής άνεμείσεως, άλλως ούκί εις την Ελλάδα, διότι θά κατ'αλήξωμεν μιαν άπαισιώτην ήμεραν εις τον έμφύλιον πόλεμον!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗΣ

Του κ. Χ. Χρηστοβασιλή
(Συνέχεια εκ του προχθεςινού)

Απ' όσα σά, άνέφερα ενώ περί του κοινωτικού και κοινωνικού βίου των αινίων εκείνης της εποχής, κα' όσα άναφέρει στην υπόθεσιν του δράματος και σ' αϋτό άπόδια τό δράμα ο μεγάλος μας Ποιητής, από άγρια βεβαίως, και του έλκερικού κοινωτικού βίου και του άβυσσικού αμειψικού μπορείται να κρίνεται μόνος και μόνος σας πόσον άδικος ήρθε ο μεγάλος μας Ποιητής προς την έννοια την και παιδιών Άρχόντισσας των Ιωαννίνων, παρασιάντας την ό, παλαιάδα του Μονιχά - πασία! Ο άπομόρφος Αλή - πασίας, ο όμορφος κα' άγροίμνος έκείνος Άβιανός την έννιζε μιά φορά, κα' ο έκδικός μας κα' Ηνωμένης μας ποιητής Βα ασώγει: την πρηνή διηρηκώς στην ονιήρησιν του Ηνωμένου καί έν γένει του έλληνικού Λαού, και θά την πρηνή έφόσον θά δλάχον Έλλάδα κα' έλληνικά Γράμματα, με την θαυμάσια Λύραν του!

Κάθε φορά που καταβαίω στην Αίτην μας και στέκω σιό περιγίλι της, ή διτοχίζω τα νερά της με την βάρκα του Νησιώτη, μου φαίνεται ότι βλέπω ν' άναδύη ή χιλοαδικημένη και χιλοτροχιδμένη μας Κυρά Φροσύνη από μέσα από τα νερά και κλαίει λιγώτερο για τον άδικόν της κα' άπανθρωπότητον πνιγμόν της, και πλιώτερο για την σκωφάτιάν, που της έδημιούργησε ή νεοτέρα Έλληνική Ποίηση: ο Παγκάλος, ο Άγωνιάδης, ο Βεργαδάκης και προπάντων ο Ηπειρώτης Αριστοτέλης Βαλαωρίτης!

Μου φαίνεται ότι άκούω ένα έπιγράμμο τραγούδι, ή τραγούδι, μισολόγην θέλω να είπω, βγαλμένο από την καρδιά των Ιωαννίνων κα' όλης της Ηπείρου, όν είδος έθνικό μνημόσυνο άδιάκοπος άτέλει

στη διαμαρτυρία:

Φροσύνη βορέας, φροσύνη θροασίας,
Γ' έν τό κακό που έγίνη
Στά Γάμπια στην λίμνη;
Γ' έν τό κακό που έγίνη;
Επείτα εν: δέλα έφάνη
Με την Κυρά - Φροσύνη.
Οχ! χαλασμός, που έγίνη!
Αχ, Φροσύνη πονεμένη
Πε κακό έπαθε, καί μένη!

Ναμα καταρία ζήαρη θά ρίξω μες
στην λίμνη,
Για να γλυκάνη τό νερό να πιή ή Κυρά
Φροσύνη!

Αχ, Φροσύνη, πόδικά μου,

Τι κακό έπαθες, κυρά μου!

Πενήντα χρόνια πόν, διε ήκμασε άκόμα
έδω στα Γάμπια ή διοχολομαζία
που πάντοι σιούς γάρους, έδώσαν έκα
τό και πλιώτερο δισιγα στην λίμνη του
μισογύνου της Κυρά - Φροσύνης. Υπήρ-
χαν τότε σιολογοί, που μπορούσαν
να ποιομαζούν με σήαρες προλήτων κα
τά τους γάρους, όλοκληρο ήμισογύνιο.

Σε σιολογομαζίας αϋτές, οι σιολο-
γοί δεν άγάδιζαν άπλώς σήαρες ά
σέαρες των έκα προς τον άλλον, άλλ' έ-
χον την έποχρώσιν να σιολογούν τα τρα-
γουδιόματά δισιγα και τ' άποτελούν έτσι
ένα όλον έρωτικό ποιήματος Δισιγής.
Άλλά και τ' όμα, κα' έρωτικό δισιγικό
κα, ο κοινωτικός βίος: άποσιολογική κα-
ποιοποίησις, κα' οι γάρους, που άφίαν ά
πό την Πέμπτη τό βρ δου και τέλειον
την Τρίτη, τό βράδι, σιολογούνται σέ
μιά βραδυά μοναχά. Έτσι άρχισαν να έ-
κλείων τα όρατα έκείνα δισιγα προς με
γάλην ζημίαν της Ηπειρωτικής και ει-
δικότερα της Γαλιωτικής γλώσσας.

Αλάμω στα Γαλιωτικά δισιγα σή
ζονται μερικά άναφερόμενα στο μαρτύριο
της Κυρά Φροσύνης.

Κα' διό άπ' αϋτά έρχεται τό χόσον ά
πλιό φως στο φωςρό μισήριο του πη-
γμού της ανόριας Γαλιωτίας κα' Αρζό-
τισσας και των 16 ή 17 όμοσυχών της.

Τό 1ον δισιγα λέγει:

« Φροσύνη τί τά φράγες, τά έρωτα δα
χινώδεις,
Τι τώμαθες ο Αλή - πασία; και θά
σέ φάν τα φειδιά!»

Και τό 2ον

« Φροσύνη τί τ' άγρόραζες, τά μαζα δα
χιλιδιά,
Τι τώμαθες ή Πάσια και θά
σέ φάν τα φειδιά!»

Τά δισιγίδια! Έδ ή ή αϋτή τη, φρε-
σής έκείνης τραγυδίας, που με βραδυά
ο Αλή - πασίας διέταξε τώ: δ μίον: τοι
κα' έπί αν σήν λίμνη μας εν 17 Έλλη-
νίδες. Περιτίει τα έλκασαίβια δι ή έπαθε
ση του δράματος της Κυρά Φροσύνης, ο
πως την δέελασε ο μέγας Ποιητής μας
Βαλαωρίτης είναι μεγάλο - μεγάλο φέας.

(Ακολουθεί)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Η περί Γαμανιά Μονογραφία
του κ. Ν. Νίτσου

Γ. Ηθογραφικόν

(Συνέχεια εκ του προχθεςινού)

Ολόκληρον τό Ζ. Κεφάλαιον της περί
της ζωής του Γαμανιά Μονογραφίας
του κ. Νικ. Νίτσου, άποτελούμενον ές
5 έγγιστοι σελίδων είναι άπορροπικόν ές
όλοκληρον εις την Ηθογραφία της ζω-
ής τούτης. Ο Γαμανιάς άπείτοι-
ρον, κα' ο Δεκαετής άποτής, ο Γαμανιάς
έν γένει ο Ηπειρώτης κληρικόν εύρω-
τον έμφανίζεται ως έν νηματογόνον ά-
πό της γεννήσεως του μέχρι τον θάνατον
του κα' περαν άποτή μεχοί των έπομέ-
νων μνημοσύνων του. Ο Σατωόφρενς
δεν παρτάλει τί τίς έστιν των καί των το-
κετών τελομένων, περί το νεογόνον και
την λεχώ, την όποιαν παροικολογεί μεχοί
του σιολογισμάτος της, ός αϋτή έφε-
ρεται

ται της έπιφάνειας των πονηρών άνθρώ-
πων. Μας «φωτίζουν» και μας γυνώσκου-
το νεογόνον:

« Έλα, Υλνφ, γάι - γάι
Στου παιδιού μου τό κεφ ά,
Νάι κα' ανάκα τον
Υλνφ στο μισόνα του
Νάι - νάι νάι του
Καί χαρά στην μάννα του.
Τό παιδί μου τό ούδσο
βέλο μύσκα να τό λούσο.
Τό παιδί μου τ' άστρο, τ' άστρο
Μου τό κα' έσαν στο Κάστρο
Τό παιδί μου έγώ τον γάιο
Μή μήνα θά τον κάμω.
Θά καίτω την Δεσποτή
Γάι ν' μου τό στεφανώση.
Θά του φέρον τον βέζον
Γάι ν' κα' έρωτή ρούτι
Θά του φέρον και υιαίδες
Γάι να πλέσουν τους πατοίδες.

Μας τό όδηγεί εις την βίβτιον, μς τό
παρουσιάζει όταν αλλήλ τα δόντια του,
κα' τα πετάει ά σίνο στην στήν, λέγοντας
«Να κουρούνα κόκαλο κα' δός μου, σι
δερένιο»

Να κουρούνα τα κουκού, να σπάνω τα
ρεβίδια»

μς τό βίβτι να γράφη έαίνο τό παμπά-
λιον, τό όποιν μόνον οι άγοντες ήλικίαν
άνω των έξήντα έτών ένθυμούμεθα:

« Αρζον, χέρε μου άρζή,
Γούρε γούριμα καί,
Μή διαθής, μή παλωθής,
κα' εις τον φαλλάγγι βαλθής»

(Επεται συνέχεια)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

== ΚΑΙ ==

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τέλος πάντων δέν θά μπορούσαμεν
έδώ στην Ηπειρον να σιολογώμε άπο
την Χριστοφυλακικήν καί την Α-
ποστασιαστικήν! Προχθές ο Σταύ-
μάρχης Γραμμένου άπενομιούρχης
Μιχ. Μπαρκής άρπαξε από την δου-
λειά τους τον Βαγγέλη Τσητον και
τον Κόστα Κισάνον, από τό χωριό
τους Βελταίστιαν δι' άσημάντον αϋτι-
αν και τώ, έστειλε δερμένους από σι-
νοδείαν στον Εισαγγελέα Ιωαννί-
νον, σ' ανείλσαν κακούργοι! Καί κα.
Εισαγγελεύς, μη εύρών δικαίαν την
σώληφν των τους άρρηκον έλευθέ-
ρους, ΑΛΛ' έαυτοπήρησαν με αϋτό
μόνον οι άδικηθέντες πολίται!

Παρακαλούμεν τον Διοικητή της
Χριστοφυλακής Ιωαννίνων ταγματά-
ρχην κ. Οικονομολογικόν να διδάξη
τον υπενομιούρχην Γραμμένου ότι
δέν έπιτρέπεται να δένονται και να
άποδεύονται ως κακούργοι εις τον
Εισαγγελέα οι πολίται και να τον τι-
μοσή αϋστηρότητα.

Τό άπαιτούμεν έν όνομα των δι-
καιωμάτων του Ανθρώπου!

Επινελημένως άνεγνώστης τας
έγγιστους έφημερίδας με χιολογία
μάλιστα στοιχειά έναός των μα-
θημάτων του Αγωγικού Οικτροφεί-
ου, δι' ένα μόνον μάθημα όατούν
δορύβος και ήσυχως ήρτισε τώ
πρότερον των άλλων εις την μεγάλην
αίθουσαν του Οικτροφείου από της
7ης μεχοί της 8ης μ.μ. ή θρηνηύπό
του κ. Υγειον. Έαυ. των Σχολείων

